

THÁI THUỢNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 87

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 22/08/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Phần trước đã đem thiện báo của Cảm Ứng Thiên giới thiệu qua. Bắt đầu từ đoạn thứ 37, phía sau là một đoạn văn rất dài là nói về ác báo. Hai câu mở đầu là đem nguồn gốc của ác báo nói ra cho chúng ta: “*Cẩu hoặc phi nghĩa nhi động, bội lý nhi hành*” (nếu như khởi niệm phi nghĩa, làm việc trái lý). Ý nghĩa của hai câu nói này rất sâu, người hiện nay xem thấy thì luôn lơ là, là sơ ý qua loa, đã lơ là. Văn tự của người xưa đều rất hàm súc. Cảm Ứng Thiên, văn hàm súc rất ít, đều nói được rất rõ ràng; nhưng mà hai câu nói này thuộc về văn hàm súc, lý rất sâu. Thế nào gọi là “nghĩa”, thế nào gọi là “lý”? Hai chữ này, không những là học Phật, mà làm người ở thế gian cũng cần phải tuân thủ, nếu như hai chữ này không còn nữa thì thế gian này chắc chắn là thời loạn. Ở Trung Quốc thời xưa, người viết lịch sử luôn dùng hai chữ này làm tiêu chuẩn. Ai phù hợp với tiêu chuẩn này thì gọi là chí sĩ, là người chí lớn trong thiên hạ, cũng tức là trị quốc, trị được rất tốt, xã hội an định phồn vinh, đời sống của nhân dân rất hạnh phúc. Nếu như là thời loạn, xã hội không an định, không có trật tự, đời sống nhân dân rất đau khổ, đó chính là nghĩa và lý không có người tuân thủ nữa.

Chúng ta ngày nay nhìn thấy xã hội này hình như rất phồn vinh, khoa học kỹ thuật phát triển, đem lại rất nhiều thuận tiện về đời sống vật chất cho con người, nhưng mà “nghĩa lý” quả thật là không còn nữa. Vậy là xã hội ngày nay chúng ta thấy rất rõ ràng là giàu mà không vui, đời sống vật chất tuy rất tốt nhưng tinh thần rất đau khổ, lòng người bất an. Cho nên quý vị phải biết, hạnh phúc chân thật là “tâm an lý đắc”. Tâm vì sao an vậy? Nghĩa lý họ đạt được rồi, đạt được chính là họ đã hiểu rõ; khởi tâm động niệm, hết thấy tạo tác, đây chính là nói về đời sống chúng ta, làm việc, xử sự đối người tiếp vật đều có thể phù hợp “nghĩa lý” thì thân tâm sẽ an ổn, đây mới là hạnh phúc mỹ mãn chân thật. Nếu như nghĩa lý không rõ thì đời sống của chúng ta nhất định là thuận theo phiền não, thuận theo tập khí. Những tập khí này đều là tập khí xấu, chúng tôi thường nói, nói rất đơn giản, nói rất dễ hiểu là tập khí tự tư tự lợi, tập khí ham muốn danh lợi, tập

khí tạo thập ác nghiệp. Những tập khí này hằng ngày đang tăng trưởng, chưa hề nhìn thấy giảm bớt.

Cho nên thế kỷ 20, rất nhiều người nói đạo đức tiêu vong, đạo đức không còn nữa; nói thật ra đạo đức vẫn còn cao hơn một bậc so với nghĩa lý. Rốt cuộc vấn đề này ở chỗ nào? Vẫn là thuộc về vấn đề giáo dục. Thời đại này không có người dạy nữa, tại sao không có người dạy? Vì không có người nghe, nguyên nhân ở trong đây rất phức tạp. Trung Quốc thời xưa, tuy nói là nghèo, nói sức nước yếu, nhưng mà mỗi người đều có thể an cư lạc nghiệp. Chúng ta quan sát tỉ mỉ lịch sử trước đây, xưa nay trong và ngoài nước có thể nói một câu rất công bằng rằng lão bá tánh của Trung Quốc là lão bá tánh lương thiện nhất trên thế giới. Cái nhân tố lương thiện này, công lao phải thuộc về sự giáo hóa của thánh hiền mấy ngàn năm, thật không dễ dàng! Nhưng mà theo đà phát triển của khoa học kỹ thuật, súng máy đại bác của phương Tây đã phá đi văn hóa cổ xưa của chúng ta, thế là tuổi trẻ thông thường đều mê tín văn minh vật chất của phương Tây, phủ định toàn bộ văn minh tinh thần của Trung Quốc, nên đã tạo thành tai nạn của ngày nay. Chúng ta nghĩ đến ưu lo của Khổng lão phu tử, hiện nay chúng ta nhìn thấy rồi. Ưu lo của Phu tử là “học rồi mà không giảng, có lỗi mà không thể sửa”, hai câu nói này của lão nhân gia ngài là lời vàng ngọc. Dạy học là giảng dạy giáo dục thánh hiền; có lỗi thì lập tức phải sửa, đây chính là hành vi phù hợp nghĩa lý. Học rồi không giảng, ai hiểu được nghĩa, ai hiểu được lý? Có lỗi không những không thể sửa, còn cho rằng cái lỗi này là thiện, là việc tốt, vậy có nguy không? Cho nên tiếp theo mới nói một câu:

Dĩ ác vi năng, nhẫn tác tàn hại.

以惡為能。忍作殘害。

Lấy việc ác cho là tài năng, nhẫn tâm làm ra việc tàn hại.

Đây là điều mà chúng ta thường hay nhìn thấy trong xã hội ngày nay, ngày nay, nếu như nói đạo thánh hiền, người thế gian nhìn thấy, nghe thấy, chê cười bạn, nói bạn lạc hậu, bạn không hợp thời đại, hoàn toàn không thể tiếp nhận. Cho nên tranh nhau đi tạo ác nghiệp, tự tư tự lợi, tham sân si mạn ở trong tâm hằng ngày tăng trưởng, trong đời sống có thể nói là không ác nào không tạo, vậy nên mới chiêu cảm đến tai nạn lớn hiện tiền, thiên tai nhân họa. Nhân họa, hiện nay chúng ta biết rồi, đó là chiến tranh hạt nhân. Chiến tranh hạt nhân hoàn toàn không giống như trước đây, loại chiến tranh hạt nhân này chính là “tiểu tam tai” mà trong kinh Phật nói, tiểu tam tai có thể đến trước thời hạn.

Lời tiên đoán cổ xưa của phương Tây, hiện nay trên thị trường có rất nhiều, quý vị rất dễ dàng nhìn thấy; đều nói năm 2000, cuối thế kỷ này là ngày tận thế. Hôm kia, Hiệp hội Hồi giáo mời tôi đi diễn giảng, họ cũng đưa ra vấn đề này hỏi tôi, họ hỏi: “Trong kinh Phật có phải cũng nói năm 2000 là ngày tận thế phải không?” Tôi trả lời với họ: Ngày tận thế là người phương Tây nói, Kitô giáo, Thiên Chúa giáo nói, ở trong Phật pháp không có nói; ở trong Phật pháp chỉ nói là có tai nạn, chứ không phải tận thế. Bởi vì pháp vận của Phật vẫn còn 9.000 năm, pháp vận của Thích-ca Mâu-ni Phật là 12.000 năm, hiện nay mới qua 3.000 năm, phía sau còn 9.000 năm. Nhưng mà tai nạn, chúng ta nghĩ thử có thể có, tại sao vậy? Chúng ta biết được đạo lý của cảm ứng, gieo nhân thiện được quả thiện, gieo nhân bất thiện tất nhiên sẽ có quả báo bất thiện, đây là chiêu cảm đến thiên tai nhân họa, nguyên nhân ở chỗ này.

Cho nên, học thì phải giảng, chúng ta ở nơi đây phải nỗ lực mà đề xướng. Hiện nay ở nơi đây, chúng ta có mười mấy vị pháp sư trẻ tuổi cùng nhau ở đây học tập, tôi động viên họ, khuyến khích họ, có đồng tu ở nhà ưa thích nghe đạo lý thánh hiền, tôi bảo các đồng học mỗi tuần đến nhà các cư sĩ để giảng một lần, giảng một giờ, hay một giờ rưỡi. Tôi nghĩ, một giờ là tương đối thích hợp, vì người hiện nay tâm nhẩn nại không bằng trước đây, giảng dài thì họ không thích nghe, cho nên giảng một giờ, còn nửa giờ để thảo luận, sau khi nghe xong nêu ra vấn đề để giải đáp, để thảo luận, mỗi tuần một lần như vậy. Cách thức này là trước đây lão cư sĩ Lý Bình Nam ở Đài Trung đã tiến hành rất nhiều năm, tôi lúc đầu cầu học ở Đài Trung, hầu như mỗi tối đều đến nhà cư sĩ để nghe kinh. Ban đầu thầy tự mình đi, thầy không nghỉ ngơi, thứ hai giảng tại nhà họ Trương, thứ ba giảng tại nhà họ Lý, thứ tư giảng tại nhà họ Vương, luân phiên đi giảng. Thính chúng khoảng chừng mười mấy người, người trong gia đình họ, bạn bè hàng xóm đến mười mấy, hai mươi người, hàng ngày giảng, không có lúc nào nghỉ ngơi. Về sau thầy huấn luyện chúng tôi giảng kinh, thầy đã mở lớp, lớp này mở được hai năm, huấn luyện hơn hai mươi người, hơn hai mươi người này sau khi huấn luyện thành công liền phân phối đến rất nhiều nhà cư sĩ, cũng đều là luân phiên đi giảng.

Cho nên, tôi nói với các đồng học, bạn học một bộ kinh này, bộ kinh này chỉ ít phải giảng mười lần. Cách giảng mười lần như thế nào vậy? Một tuần bạn giảng bảy lần, đều là đến nhà cư sĩ để giảng; thứ hai ở nhà này, thứ ba ở nhà kia. Khi giảng ở mỗi một nhà, cũng cùng một khóa trình môn học này, vậy thì đoạn kinh văn này bạn đã giảng được bảy lần, đến tuần thứ hai thì giảng đoạn kế tiếp phía dưới. Không phải nói học xong một bộ kinh này thì mới giảng, không phải

vậy, mà vừa xào vừa bán. Tuần này giảng phần này, dù cho phần sau vẫn chưa học đến, cách học của chúng tôi là như vậy. Cho nên mọi thứ học rất tinh chuyên, học rất thuộc, đích thực là phù hợp với lời dạy của Phu tử, học rồi thì phải giảng. Học không thể không giảng, cái ý đó là bạn học xong một câu này thì bạn phải giảng một câu này, học xong một đoạn này thì bạn phải giảng một đoạn này, giảng mỗi ngày, khuyên người khác cũng là khuyên chính mình, giúp mình sửa lỗi làm mới, đạo lý là ở chỗ này.

Nếu như phong khí dạy học thịnh rồi, khu vực này chắc chắn an định, người ở khu vực này chắc chắn rõ lý, chắc chắn có trí tuệ. Người rõ được lý, có trí tuệ thì đời sống sẽ trải qua rất hạnh phúc, bất luận đời sống hiện tại của chúng ta là giàu có hay là nghèo hèn, đều sẽ sống rất tự tại, đều sẽ sống rất vui vẻ. Bởi vì giàu sang hay nghèo hèn là trong đời quá khứ tu nhân khác nhau, đạo lý đã hiểu rõ rồi thì người giàu sang an vui với giàu sang, người nghèo hèn an vui với nghèo hèn, xã hội này sẽ không loạn. Ngày nay có rất nhiều người không hiểu, cho rằng xã hội này loạn động là do chênh lệch giàu nghèo gây nên, họ chỉ nhìn thấy hiện tượng này, chứ họ không nhìn thấy được nguồn gốc của hiện tượng này. Xã hội chênh lệch của cái là sự thật, có thể làm quân bình được hay không? Không thể. Vì sao vậy? Mỗi người gieo nhân không giống nhau. Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu, làm sao có thể bảo dưa đậu hòa hợp, biến thành một thứ được, là điều không thể!

Tại sao người xưa có thể quản lý xã hội tốt như vậy? Vì đem đạo lý này giảng rõ ràng. Người nghèo hèn đã hiểu rõ, ta trước đây không gieo nhân thiện, hiện nay trải qua đời sống như vậy thì phải nên chấp nhận, cần phải tiếp nhận, họ sẽ rất hoan hỷ, họ sẽ không làm loạn; người giàu sang có nhiều tiền của là do thường hay bố thí, cứu giúp người nghèo khó, trước đây xã hội an định là do đạo lý như vậy tạo nên. Người giàu sang biết được tại sao mình giàu sang? Là phước báo do trong đời quá khứ bố thí mà có được; hiện nay đã có phước báo rồi, ta càng phải bố thí hơn, hy vọng phước báo đời sau lớn hơn, họ hiểu rõ đạo lý này nên hoan hỷ bố thí. Người nghèo hèn cũng hoan hỷ tu phước; tu phước thì sẽ không tạo nghiệp, sẽ không làm những việc tổn người lợi mình, tổn người lợi mình là không phải tu phước. Mọi người tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện thì xã hội này sao mà không tốt được? Đương nhiên là hài hòa.

Nếu như chúng ta nói về chủng tộc thì cũng có thể nói như vậy, giàu có là một chủng tộc, nghèo khó cũng là một chủng tộc, hai chủng tộc này có thể chung sống hòa mục, có thể hỗ trợ hợp tác, ở trong đây sẽ không sanh ra mâu thuẫn, sẽ

không xảy ra xung đột, vậy là vấn đề xã hội đã được giải quyết rồi. Tông chỉ dạy học của Phật pháp, mọi người đều biết, tổ sư đại đức thường nói “phá mê khai ngộ, lia khổ được vui”. Được vui là ngay hiện tại liền được vui, quyết không phải nói đời sau, đời sau nữa, đời sau, đời sau nữa, chúng ta vẫn không nhìn thấy, hiện nay liền được vui. Vào thời xưa ở Trung Quốc đại lục, người ăn mày, người ăn xin mà nghe được Phật pháp, họ cũng vui mừng vô cùng. Tại sao họ vui mừng vậy? Lý đã hiểu rõ, đạo đã hiểu. Tuy là ăn mày nhưng của phi nghĩa họ không lấy, họ không cần, họ giữ bốn phận của họ, đây quả thật là điều đáng quý, đáng được người tôn kính, xã hội gọi họ là “nghĩa cái”, họ là người ăn mày, ăn mày đạo nghĩa.

Thích-ca Mâu-ni Phật năm xưa còn tại thế, phương thức sinh hoạt là khát thực, cũng là đi bụng bát từng nhà, ngài thật sự có trí tuệ, có đạo đức, có học vấn. Ngài chọn lấy loại phương thức này, cho chúng ta bài học rất lớn, ngài dạy chúng ta điều gì vậy? Không tranh với người, không cầu nơi đời, vậy đời sống của bạn liền được đại tự tại. Cho nên tâm của ngài thanh tịnh biết bao, vui sướng biết bao, trong tâm không có lo buồn, không có phiền não, không có vương mắc, đời sống trải qua đơn giản như vậy, đời sống càng đơn giản càng khỏe mạnh. Thích-ca Mâu-ni Phật trụ thế, nói thật ra, ngài có thể tùy ý thường trụ thế gian, đáng tiếc người thông thường như chúng ta đây đã sơ suất, không có khải thỉnh, cầu ngài trụ thế lâu thêm mấy năm. Chúng ta đã sơ suất, ma nhân cơ hội, ma vương Ba-tuần gặp Thích-ca Mâu-ni Phật, yêu cầu Thích-ca Mâu-ni Phật hãy mau diệt độ, không nên thường trụ thế gian. Ma đến yêu cầu, Phật cũng gật đầu nhận lời với ma, Thích-ca Mâu-ni Phật là ra đi như vậy. Sự việc này cũng là dạy cho chúng ta một bài học, tại sao chúng ta không thỉnh Phật trụ thế? Thập đại nguyện vương của Bồ-tát Phổ Hiền, trong mười nguyện đã dạy chúng ta “thỉnh chuyển pháp luân, thỉnh Phật trụ thế”, chúng ta lại không thỉnh, bị ma thỉnh mất, đây là sai lầm của chúng ta.

Phật cho chúng ta sự cảnh tỉnh này, ở trong đây có hai sự việc: thứ nhất là thân cận thiện tri thức, cơ duyên này hiếm có khó gặp, nhất định phải nắm lấy thật chặt; thứ hai là phải thỉnh Phật trụ thế, phải thỉnh chuyển pháp luân. Nói thật ra, thập đại nguyện vương của Bồ-tát Phổ Hiền, hai điều này là chủ yếu, là quan trọng nhất. Thỉnh chuyển pháp luân chính là dạy học, bốn nguyện phía trước chính là sửa lỗi, “lễ kính chư Phật, xưng tán Như Lai, quảng tu cúng dường, sám hối nghiệp chướng”, đây là sửa lỗi; người có thể sửa lỗi thì có thể “thường tùy Phật học”. Muốn thường tùy Phật học thì Phật phải trụ thế mới được, Phật không

trụ thế, chúng ta học với ai? Cho nên mới có đại nguyện thỉnh chuyển pháp luân, thỉnh Phật trụ thế. Phật Bồ-tát đích thực là như vậy, chúng ta ở trong kinh Đại thừa nhìn thấy rất nhiều, chúng ta tin tưởng sâu sắc, không có hoài nghi. Chúng sanh có cảm, Phật Bồ-tát liền ứng, cảm ứng đạo giao tơ hào không sai. Chúng ta có tâm muốn học Phật pháp thì Phật Bồ-tát liền ứng hóa thị hiện đến nơi đây; nếu không có tâm nguyện này thì Phật Bồ-tát không đến, đến sẽ không có ý nghĩa, không có tác dụng. Cho nên Phật Bồ-tát có trụ thế hay không, Phật Bồ-tát có đến giáo hóa hay không, vấn đề ở người bên này chúng ta có chịu học hay không, thật học hay không. Thật học thì Phật Bồ-tát sẽ đến ngay, bề ngoài tuân theo còn sau lưng làm trái thì Phật Bồ-tát không đến, vì vậy phải hết lòng học tập.

Cho nên phải hiểu được nghĩa lý, thuận theo nghĩa lý thì chắc chắn được thiện báo; trái ngược nghĩa lý thì là đại ác. Vì vậy, chúng ta lấy hai câu này làm cương lĩnh, việc này rất có đạo lý. Những sự việc nào trái ngược với nghĩa lý vậy? Từng điều từng điều dưới đây sẽ nói rõ cho chúng ta, thật ra loại ví dụ này không sao kể hết, nêu ra mấy điều, hy vọng chúng ta từ trong mấy điều này có thể lĩnh ngộ. Chúng ta hiện tại đối người, đối việc, đối vật, cách nghĩ, cách nhìn, cách làm đều là ác, không phải thiện, chỉ có hiểu rõ ràng, hiểu sáng tỏ rồi thì chúng ta mới có thể quay đầu, đoạn ác hướng thiện; không những có thể cứu mình, còn có thể cứu văn xã hội, còn có thể giúp đỡ chúng sanh, đó chính là đại thiện. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.